

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Gf. I. 30.151/2013/6. szám

A Debreceni Ítéltábla a Hörich és Varga Ügyvédi Iroda címe, ügyintéző: Dr. Varga Szilvia ügyvéd) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek - az Illés és Sipos Ügyvédi Iroda (címe , ügyintéző: Dr. Illés Levente ügyvéd) által képviselt alperes neve (címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Miskolci Törvényszék 25.G.40.211/2012/16. számú ítélete ellen a felperes által 17. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperes részére 15 napon belül 1 000 000 (Egymillió) forint összegű másodfokú eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s :

A „Y” kiemelt turisztikai projekthez kapcsolódó közbeszerzési tanácsadói tevékenység elvégzése céljából a felperes a 2007. december 20. napján indult egyszerű meghívásos eljárás alapján kötött megbízási szerződést az alperessel.

2008. március 31. napján a felperes mint megbízó és az alperes mint megbízott között a turisztikai projekttel kapcsolatos közbeszerzési tanácsadás és a közbeszerzési eljárások

előkészítése tárgyában tanácsadói munka végzésére irányuló megbízási szerződés jött létre. A szerződés 1. pontja szerint a felperes a közbeszerzési eljárása jogszabályszerű előkészítése érdekében közbeszerzési tanácsadással bízta meg az alperest. A szerződő felek rögzítették, hogy az alperes által végzendő tanácsadói tevékenység magában foglalja a szerződés szerinti közbeszerzési eljárásokkal kapcsolatos tanácsadás keretében szükség szerint konzultációk biztosítását, az azokon való részvételt, a beszerzéshez kapcsolódó ajánlatkérői igények meghatározását, az eljárások ütemezését, a „Y” elnevezésű pályázati anyag elkészítéséhez szükséges közbeszerzési tanácsadást és a közbeszerzésekkel kapcsolatos helyszíni konzultációk előkészítését, lebonyolítását. A szerződés 5. pontjában a felek rögzítették, hogy az alperes feladatai ellátása során a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXIX. törvény (Kbt.), valamint az irányadó egyéb jogszabályok előírásai szerint köteles eljárni.

A turisztikai projekt tervezésével, engedélyezésével és kivitelezésével kapcsolatos közbeszerzési tevékenységeket a szerződés alapján a felperes nevében az alperes végezte.

2008. április 8. napján a felperes a Kbt. 299. §-a (1) bekezdésének b) pontja szerint tanulmányterv elkészítésére vonatkozó egyszerű közbeszerzési eljárást indított. Az eljárás eredményeképpen 2008. május 22. napján 12 300 000 Ft + Áfa összegű vállalkozói díj ellenében az **"A.D." Kft**-vel kötött a tanulmányterv elkészítésére tervezési szerződést. A szerződés 9.1. pontjában a szerződő felek rögzítették, hogy a tervező által elkészített tervdokumentáció a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXXVI. törvény védelme alatt áll, a szerződés alapján elkészített terv és ehhez kapcsolódó dokumentáció a tervező tulajdonában marad.

2008. augusztus 7. napján - a tervező részére fenntartott szerzői jogok alapján - a felperes a Kbt. 125. §-a (2) bekezdésének b) pontja szerint engedélyezési tervek elkészítésére vonatkozó hirdetmény nélküli tárgyalásos közbeszerzési eljárást kezdeményezett. Az eljárás eredményeképpen 2008. augusztus 28. napján 24 800 000 Ft + Áfa vállalkozói díj ellenében az engedélyezési terv elkészítésére az **"A.D." Kft**-vel tervezési szerződést kötött. A szerződés alapján a vállalkozói díjat a felperes 2008. november 12. napján fizette ki.

2008. december 16. napján a felperes, a fenntartott szerzői jogok miatt, a kiviteli tervek elkészítésére vonatkozó hirdetmény nélküli tárgyalásos közbeszerzési eljárást indított. Az eljárás alapján 2009. február 10. napján 44 500 000 Ft + Áfa vállalkozói díj ellenében a kiviteli tervek elkészítésére tervezési szerződést kötött az **"A.D." Kft**-vel. A kiviteli tervdokumentáció elkészítéséről szóló, 2009. március 10. napi teljesítésigazolás alapján a felperes a vállalkozói díjat 2009. április 9. napján fizette meg.

A kiemelt turisztikai projekt beruházással kapcsolatban a támogatási szerződés a felperes mint Kedvezményezett, a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség mint Támogató, továbbá a **"X"** Kft. mint Közreműködő Szervezet között 2008. december 29. napján jött

létre. A kifizetett vállalkozói díjakat érintően a felperes részére 2009. október 9. napján 30 688 994 Ft, 2009. október 26. napján 23 506 170 Ft költségvetésből nyújtott támogatás került megfizetésre.

A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség Regionális Operatív Program Irányító Hatósága a 2010. szeptember 29. napján kelt levelével értesítette a felperest arról, hogy a „Y” elnevezésű projektjével kapcsolatban a közbeszerzési dokumentáció vizsgálata alapján szabálytalansági vizsgálatot rendelt el.

A 2010. november 16. napján kelt értesítésben a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség Regionális Operatív Program Irányító Hatósága közölte a felperessel, hogy a felperes jogsértő módon járt el, amikor a tanulmányterv, az engedélyes tervek, a kiviteli tervek beszerzésével összefüggésben nem a Kbt. IV. fejezete szerinti nyílt eljárást folytatott le, az egybeszámítási szabályokra is figyelemmel. A tanulmányterv elkészítése során már tudomással bírt arról, hogy engedélyes és kiviteli tervek elkészítése is szükséges lesz a projekt során, amelyet alátámaszt - többek között -, hogy a 2008. októberében kelt megvalósíthatósági tanulmány értelmében a feladat a tervdokumentumokon alapuló részletes kiviteli tervek elkészítését foglalja magában. Ennek alapján egyértelműen megállapítható, hogy a tanulmányterv, az engedélyes terv, valamint a kiviteli terv is egymásra épülnek, vagyis a felperesnek a tanulmányterv megrendelését megelőzően már számolnia kellett az engedélyes és kiviteli tervekkel is. Tekintettel arra, hogy mindazon árubeszerzések, építési beruházások vagy szolgáltatások értékét egybe kell számítani, amelyek beszerzésére egy költségvetési évben vagy 12 hónap alatt kerül sor, és beszerzésére egy ajánlattevővel lehetne szerződést kötni, továbbá rendeltetése azonos vagy hasonló illetve felhasználásuk egymással közvetlenül összefügg, a Kbt. IV. fejezete alapján közösségi értékhatárokat elérő értékű közbeszerzésekre vonatkozó rendelkezések szerint kellett volna eljárni. A szabálytalansági döntés értelmében a szabálytalansággal érintett szerződések ellenértéke nem elszámolható, ezért pénzügyi korrekciós intézkedésként 81 600 000 Ft + Áfa és esetleges járulékal támogatási összegből történő levonása szükséges. Az értesítés tartalmazta, hogy a szabálytalansági vizsgálatot lezáró döntés ellen fellebbezésnek, felülvizsgálatnak a Támogatóhoz történő benyújtására nincs lehetőség; a szabálytalansággal érintett összeg érvényesítésének rendjéről pedig a „X” Korlátolt Felelősségű Társaság, mint közreműködő szervezet nyújt tájékoztatást.

A felperes a szabálytalansági döntést megküldte az alperes részére. Az alperes a 2010. december 8. napján kelt levelében arról tájékoztatta a felperest, hogy a közbeszerzési eljárást a Kbt. szabályainak megfelelően folytatta le, az egybeszámítási kötelezettséget megfelelően alkalmazta, ezért felelősség nem terheli. Kifejtette, hogy a projekt többlépcsős pályázattal valósult meg. Minden esetben a felperes a támogatói döntések alapján határozott arról, hogy a pályázatot folytatja. A támogató szerv az elbírálások során nem tájékoztatta a pályázó önkormányzatokat a döntések meghozatalának időpontjáról, így nem lehetett tudni, hogy mely költségvetési évben keletkezik a

támogatás, azaz előre, a közbeszerzési tervek készítésekor nem lehetett tudni, hogy melyik évben kell figyelembe venni az egybeszámitási szabály alkalmazását. Az alperes a levélben nem tájékoztatta a felperest a Közbeszerzési Döntőbizottság eljárása kezdeményezésének a szükségességéről.

A "X" Kft. a 2011. január 27. napján kelt levelével értesítette a felperest, hogy a szabálytalansággal érintett 54 195 164 Ft támogatási összeg az 1. és 2. kifizetési kérelemben teljesítésre került, ezért a Támogató elrendeli a költségvetésből nyújtott támogatás részleges visszafizetését a Ptk. szerinti kamattal növelt mértékben. Mivel a kifizetés előtt álló 5. felperesi kifizetési kérelem tartalmaz többek között 14 614 567 Ft támogatás tartalmú utófinanszírozási számlát, ezért a követelés fejében ezt a részt beszámítják a tőke részeként.

A felperes a szabálytalansági döntés alapján a visszafizetést teljesítette úgy, hogy 2011. január 27. napján a költségvetési támogatásból kifizetett esedékes részletbe beszámításra került 14 614 567 Ft összeg, a további fizetendő 39 580 597 Ft és kamatai, összesen 44 032 858 Ft összeget pedig 2011. február 3. napján fizette vissza az állami költségvetésbe.

A felperes a 2011. június 10. napján, majd a 2012. január 31. napján kelt leveleivel eredménytelenül szolgáltatta fel az alperest az általa visszafizetett támogatások megtérítésére.

A felperes módosított keresete szerint kérte kötelezni az alperest 58 647 425 Ft tőke és ebből 44 032 858 Ft tőke után 2011. február 4. napjától, 14 614 567 Ft tőke után 2011. január 28. napjától járó törvényes mértékű késedelmi kamatai és a perköltség megfizetésére. Előadta, hogy a megbízási szerződés alapján az alperesnek a legnagyobb gondossággal, a Kbt. és az irányadó egyéb jogszabályok előírásai szerint kellett eljárnia, szerződéses kötelezettsége volt a közbeszerzési eljárási fajta kiválasztása. A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség közokiratba foglalt szabálytalansági döntése értelmében az eljárás nem megfelelő kiválasztása miatt került sor a szabálytalansági eljárás lefolytatására, majd a visszafizetésre kötelezésre. Rámutatott arra, hogy nem a Kbt. megszegésére alapította a keresetét, hanem a Ptk. 318. §-a (1) bekezdésén alapuló szerződésszegéssel okozott kár megtérítésére. A kontraktuális felelősség vonatkozásában bármely magatartás jogellenes, amely nem szerződésszerű, a szerződésszegés önmagában bizonyítja valamely magatartás jogellenességét. Nincs annak relevanciája, hogy volt-e folyamatban eljárás a Közbeszerzési Döntőbizottság előtt. A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség Irányító Hatósága közokiratban foglalt tényállításokkal igazolta, hogy az alperes megszegte a megbízási szerződésben vállalt kötelezettségét, tehát a jogellenesség megvalósult. Ezáltal a felperesnek a visszafizetés miatt kára keletkezett, és a kárfelelősséget a Ptk. alapján a megbízott alperesre háríthatja át.

Az alperes a kereset elutasítását és a felperesnek perköltségében marasztalását kérte. A Debreceni Ítéltáblának a BDT 2012.2760 számon közzétett Pf.II.20.160/2012/6. számú

jogerős ítéletére hivatkozva rámutatott arra, hogy a Kbt. 350. §-a értelmében, tekintettel arra, hogy a felperes a Kbt. megsértésén alapuló polgári jogi igényt kíván érvényesíteni, a jogellenesség megállapításának a feltétele lett volna a Közbizottság - illetőleg határozatának felülvizsgálata során a bíróság - jogsértést megállapító határozata. A törvényi rendelkezések szerint akár a felperes, akár a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség az állítólagos jogsértés tudomására jutásától számított 15 napon belül, de legkésőbb a felperes 90 napon belül, a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség 1 éven belül a Közbizottság eljárását kezdeményezhette volna. A jogvesztő határidők lejárta miatt az eljárás már nem kezdeményezhető, ezért a keresetet el kell utasítani. Ezzel együtt felhívta arra is a figyelmet, hogy a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség nem a jogszabályi előírások szerint hivatkozott az egybeszámítási kötelezettség alkalmazására. A kötelezettséget ugyanis lineárisan, az idő előrehaladásának irányában lehet értelmezni, de nem értelmezhető visszafelé, az események megtörténte tudatában. A felperes a közbizottsági tervét a költségvetés alapján készítette, a tanulmányterv készítésére irányuló közbizottsági eljárás megindításakor nem lehetett előre bizonyosan megállapítani, hogy a költségvetési fedezet alapján részt vesz-e a további beruházásban, illetve a kifizetésekre az adott költségvetési évben kerül-e sor. Az engedélyes és kiviteli tervek esetében pedig az eljárást kizárólagos szerzői jog alapján indították meg. A Közbizottság a folyamatos tájékoztatások ellenére az eljárás megindítása és lefolytatása ellen nem emelt kifogást.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította, kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperes részére 15 napon belül 3 000 000 Ft perköltséget. Az ítélet indokolása szerint a felperes keresetét szerződésszegésből eredő kártérítés jogcímén terjesztette elő, hivatkozva arra, hogy az alperes megszegte a megbízási szerződésben foglaltakat, mely szerint felelősségi körébe tartozott a közbizottsági eljárás jogszabályszerű előkészítése, az eljárási fajta kiválasztása, továbbá a közbizottságokról szóló 2003. évi CXXIX. törvény, valamint az irányadó egyéb jogszabályok és annak megfelelő eljárási rend betartása. A kereset elbírálása során, a felperes álláspontjával szemben, az alperesi szerződésszegő magatartás megítélésénél nem lehet megkerülni a Kbt. rendelkezéseit, mivel vizsgálendő az, hogy az alperes annak előírásait betartotta-e vagy sem. A felperes kereseti kérelme tehát a Kbt. megsértésén alapuló polgári jogi igény, amely igény érvényesítésének feltétele, hogy a jogsértést a Közbizottság a Kbt. 340. §-a (2) bekezdésének c) pontja alapján megállapítsa. A közbizottsági eljárásra vonatkozó jogszabályok megsértésére alapított bármely polgári jogi igény érvényesíthetőségének feltétele a szerződéskötés időpontjában hatályos Kbt. 350. §-a szerint, hogy a Közbizottság illetőleg a Közbizottság határozatának felülvizsgálata során a bíróság a jogsértést jogerősen megállapítsa. Nem vitás, hogy a perbeli esetben a Közbizottság előtti eljárásra nem került sor. A felperes 2010. november 22. napján vette kézhez a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség Regionális Operatív Program Irányító Hatósága szabálytalansági vizsgálat lezárásáról értesítő levelét, ebben az időpontban nyílt meg a Közbizottság eljárását kezdeményező kérelem előterjesztésére nyitva álló határidő. A törvényi jogvesztő határidő eltelt, ezért a keresetet a jogellenesség megállapításának a

hiányában el kellett utasítani. A pervesztes felperest a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes részére járó ügyvédi munkadíjnak, mint perköltségnek a megfizetésére, amelyet a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 2. §-a (1) bekezdésének a) és b) pontjai alapján mérsékelt összegben határozott meg. Megállapította továbbá, hogy a felperes teljes személyes illetékmentessége folytán az előlegezett eljárási illeték összegét a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

Az első fokú ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, kérte elsődlegesen az ítélet megváltoztatását és az alperes kereset szerinti marasztalását, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását. Előadta, hogy a felperes bizonyítási kötelezettségének eleget tett, az alperes pedig az általa bizonyítandó tények vonatkozásában bizonyítékokat nem terjesztett elő. Az elsőfokú bíróság nem indokolta meg, miből vonta le azt a következtetést, hogy a kártérítési per előkérdése lenne a Közbeszerzési Döntőbizottság előtti eljárás. A per tárgya szerződésszegéssel okozott kár megállapítása, amely egyértelműen a polgári jogi bíróság hatáskörébe tartozik. A kár megállapításának nem lehet előkérdése egy olyan eljárás, amely nem bír relevanciával, hiszen amennyiben a felperes a kártérítés szempontjából minden bizonyítási kötelezettségének eleget tett, nincs szükség a Közbeszerzési Döntőbizottság eljárására. Az alperes által hivatkozott jogerős ítélet más eljárásban hozott, Európai Unió társfinanszírozást nem érintő bírósági döntés. A perbeli esetben az Európai Unió által is támogatott, kiemelt jelentőségű, szigorú szabályok alapján ellenőrzött projekt megvalósítása tárgyában kötöttek a felek szerződést. Nemcsak a hatályos jogszabályokat, hanem az Európai Unió valamennyi vonatkozó szabályozását is alkalmazni kell. Az Európai Unió támogatások ellenőrzésére létrejött Irányító Hatóság a szabálytalanságot döntőbizottsági eljárás nélkül is megállapíthatta. A jogellenességet az Irányító Hatóság közokiratba foglalt döntésével megállapította, a jogellenesség következik egyébként önmagából a károkozásból is. A perben az elsőfokú bíróságnak azt kellett volna vizsgálnia, hogy az alperes megszegte-e az általa szerződésben vállalt kötelezettségeit. Az alperest terhelte volna annak a bizonyítása, hogy a megbízási szerződésben vállalt kötelezettségeit nem szegte meg, illetve annak megszegése neki nem felróható. A közokiratban foglaltakkal szemben az alperes ellenbizonyítást nem kezdeményezett. Nem vitatottan pedig a szabálytalansággal érintett támogatási összeget a felperes visszafizette, kára bekövetkezett, amelyet az alperes köteles megtéríteni. Felhívta arra is a figyelmet, hogy egyébként az alperes, bár szerződéses kötelezettsége lett volna, nem javasolta, hogy a felperes a Közbeszerzési Döntőbizottság eljárását kezdeményezze. Kifogásolta továbbá a perköltség eltúlzott mértékét. Az elsőfokú bíróság által levont következtetés a Kbt. két hivatkozott rendelkezéséből nyert megállapítást, az alperesi jogi képviselő által kifejtett tevékenység egy másfél oldalas és egy kilenc oldalas beadvány elkészítésére szorítkozott, utóbbi jelentős része azonban egy korábbi, a felperes részére adott jogi véleményének megismétlése volt. A perben a bíróság három, érdeminek nem nevezhető tárgyalást tartott, a kereset érdemével és a felperes bizonyítási eljárásával kapcsolatosan az alperes lényegében érdemi

nyilatkozatot nem tett. Nem lehet a perköltség megítélésénél önmagában a pertárgy értékéből kiindulni, hiszen a hatályos jogszabályok éppen azért biztosítanak a bíróságnak mérlegelési jogkört a perköltség megállapítása tekintetében, hogy a pertárgy értéke következtében aránytalanul magas ügyvédi munkadíjat a ténylegesen elvégzett ügyvédi munkával összhangban, méltányosan lehessen megállapítani, figyelemmel arra a tényre is, hogy a felperes neki fel nem róható pervesztessége esetén a perköltség kifizetését közpénzből fogja teljesíteni.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az első fokú ítélet helybenhagyását, a felperesnek a másodfokú perköltségében marasztalását kérte. Előadta, értelmezhetetlen az a felperesi hivatkozás, hogy az alperesnek kellett volna maga ellen javasolnia a döntőbizottsági eljárást. A felperes okfejtésével szemben a hivatkozott szerződésszegés ténybeli alapja a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény. Ebben a körben nem hagyható figyelmen kívül a Kbt. 350. §-ának rendelkezése, amely kimondja, hogy bármely, a közbeszerzési eljárásra vonatkozó jogszabályok megsértésére alapított polgári jogi igény érvényesíthetőségének feltétele, hogy a jogsértést az arra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Közbeszerzési Döntőbizottság, illetve a határozatának felülvizsgálata során a bíróság megállapítsa. Téves a felperesnek az Európai Unió támogatására vonatkozó hivatkozása. A 281/2006. (XII.23.) Kormányrendelet 35. §-ának (2) bekezdése az Irányító Hatóság részére is jogorvoslati eljárásindítási kötelezettséget ír elő, ha a közbeszerzési jogsértés gyanúját észleli. Az Irányító Hatóságnak nincs tehát önálló mérlegelési és határozathozatali joga. A határozat közokirati jellege a perben nem bír relevanciával, a Pp. 4. §-ának (1) bekezdése szerint a bíróságot ugyanis nem köti más hatóság határozata, illetve az abban meghatározott tényállás. Rámutatott arra, önmagában az, hogy a közbeszerzési eljárásban az ajánlatkérő közbeszerzési tanácsadót vesz igénybe, nem jelenti azt, hogy innentől kezdve felelősség nélkül hozhat bármilyen döntést, és ne ő lenne az eljárás ajánlatkérője, döntési kompetenciával és azokhoz rendelt kötelezettségekkel. Előadta, hogy a megállapított perköltség nem eltúlzott, a jogi képviselői tevékenység értékelése alapján a jogszabály szerinti mértéket az elsőfokú bíróság egyébként is mérsékelte.

Az ítélet tábla a fellebbezést a következők szerint nem találta alaposnak:

Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, a bizonyítékokat okszerűen és megfélelően értékelte, és abból megalapozott végkövetkeztetésre jutott, aminek indokait az ítélet tábla teljes mértékben osztotta.

Csupán a fellebbezésben foglaltakra tekintettel mutat rá az ítélet tábla az alábbiakra:

A felperes hivatkozásával szemben az elsőfokú bíróság nem a bizonyítottság hiányában, hanem a jogalap hiánya miatt utasította el a keresetet azzal, hogy a felperes által érvényesített polgári jogi igény a Közbeszerzési Döntőbizottság jogsértést megállapító

határozatának a hiányában eredményesen nem érvényesíthető. A kereseti kérelmen nem terjeszkedett túl - amely tilalmat nem a Pp. 3. §-ának (2) bekezdése, hanem a Pp. 215. §-a alapozza meg -, ez a szabály ugyanis nem jelenti egyben a fél által előadott tényálláshoz és az általa megjelölt jogszabályokhoz való kötöttséget, ahogy a jogcímhez kötöttséget sem eredményezheti.

Tévesen hivatkozott arra a fellebbezésében a felperes, hogy nem a Kbt. megsértésén alapuló polgári jogi igényt kívánt érvényesíteni. Ezzel szemben a felperes a keresetét arra alapította, hogy a peres felek között a Kbt. szabályai szerinti közbeszerzési eljárásra vonatkozó megbízási szerződés jött létre, és az alperes a megbízási szerződésben vállalt közbeszerzési tanácsadói tevékenységét nem a Kbt. előírásainak megfelelően végezte el, mivel a tanulmányterv megrendelését megelőzően - figyelemmel a Kbt. 40. §-ának (2) bekezdése szerinti egybeszámitási kötelezettségre - nem a Kbt. IV. fejezetének 3. Címe szerinti nyílt közbeszerzési eljárást folytatott le, és a Kbt. szabályai megsértésén alapuló szerződésszegő magatartásának lett a következménye a vagyoni kára bekövetkezése. Emiatt megalapozottan járt el az elsőfokú bíróság, amikor a kereset elbírálása során nem csupán a Ptk., hanem a Kbt. rendelkezéseire is figyelemmel volt.

A közbeszerzési eljáráson alapuló igény nem különíthető el a Kbt., vagy a Ptk. rendelkezéseinek a megsértésére alapított igényre. A közbeszerzési jog alapvetően közjogi normarendszer, de a közbeszerzési eljárással kapcsolatos szolgáltatások tárgyában létrejött szerződés - így az ajánlatkérő és a nyertes ajánlattevő között a közbeszerzés tárgyában megkötött szerződés vagy az ajánlattevőnek a közbeszerzés lebonyolításával kapcsolatban kötött megbízási szerződése - polgári jogi szerződés. A szerződésben meghatározott kötelezettségeken alapuló igény ezért polgári jogi igénynek minősül. Az érvényesített igény alapulhat a közbeszerzésre, a közbeszerzési eljárásra vonatkozó jogszabályok megsértésén - mint a perbeli esetben -, de attól független is lehet. A közbeszerzés közjogi normáit nem érintő polgári jogi igény érvényesítésének (például a szerződésben meghatározott felmondási idő betartása) nem előfeltétele a Közbeszerzési Döntőbizottság eljárása. Abban az esetben viszont, amennyiben az igényt érvényesítő fél a Kbt. előírásainak a megsértésére hivatkozik - így a nyílt közbeszerzési eljárás mellőzésére -, akkor polgári jogi igényét csak abban az esetben érvényesítheti eredményesen, ha a jogsértést a Közbeszerzési Döntőbizottság vagy a határozatát közigazgatási perben felülvizsgáló bíróság megállapította. Amennyiben a Döntőbizottság nem talál jogsértést, ezt követően külön polgári perben a jogsértésre ismételt hivatkozás eredménytelen.

A felperes a Ptk. 310. §-a alapján a megbízási szerződés Kbt. előírásainak megszegése miatti alperesi hibás teljesítéséből eredő kárának a megtérítése iránt terjesztett elő kereseti követelést. A Ptk. 318. §-a (1) bekezdésének utaló szabálya alapján a szerződésszegésen alapuló kártérítési felelősségnek is négy eleme van: 1. a jogellenesség, 2. a felróhatóság, 3. a kár, 4. okozati összefüggés a kár bekövetkezése és a károkozó magatartás között. A szerződésen kívül okozott kárért a felelősséget az az

általános követelmény alapozza meg, hogy a károkozástól mindenkinek tartózkodnia kell - kivéve, ha a károkozás jogszabályi rendelkezés alapján megengedett -, és ebből levezethetően minden károkozás, a jogszabályi kivétel hiányában, jogellenesnek minősül, és ezért a károkozónak kell bizonyítania azt, hogy a károkozás jogszerű volt. Ezzel szemben a szerződésszegéssel okozott kárért a jogellenességet a szerződésszegő magatartás alapozza meg, abból a jogszabályi követelményből levezetve, hogy a szerződések tartalmuknak megfelelően, a megállapodás szerint kell teljesíteni. A Pp. 164. §-ának (1) bekezdéséből következően azonban a szerződésszegést az arra hivatkozó igényt érvényesítő félnek kell bizonyítania. A perbeli esetben a felperes az alperes szerződésszegő magatartását a közbeszerzési eljárásra vonatkozó jogszabályok megsértésére alapította, amely tárgyában a jogellenességet kizárólag a Közbeszerzési Döntőbizottság, illetőleg határozatának felülvizsgálata során a bíróság állapíthatta volna meg a Kbt. 350. §-a (2010. január 1. napjától 350/D. §-a) értelmében. A jogellenesség megállapításának a hiányában a kártérítési felelősség egyik feltétele egyértelműen hiányzik, ezért az elsőfokú bíróság a jogszabályi rendelkezések szerint helytállóan utasította el a keresetet.

Tévesen hivatkozott arra a felperes, hogy a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség szabálytalansági döntése, mint közokirat, az alperesi jogellenes magatartást önmagában igazolja. A Pp. 195. §-ának (1) bekezdése szerinti bizonyító erő - tekintettel arra, hogy az okirat nem adatok és tények valóságának a tanúsítására szolgált - a benne foglalt intézkedést vagy határozatot, a hatósági nyilatkozat megtételét, annak idejét és módját bizonyította; de a közokirathoz fűződő vélelem az igény érvényesítésének törvényi feltételeit nem írhatja felül. Az ellenkező értelmezés ahhoz a nyilvánvalóan nem támogatható helyzethez vezetne, hogy önmagában a közokirathoz fűződő vélelemre hivatkozva bármilyen hatósági, bírósági döntéssel szembeni rendes vagy rendkívüli jogorvoslat eleve csak sikeres ellenbizonyítás esetén lehetne eredményes.

A felperesnek a 281/2006. (XII.23.) Kormányrendelet perbeli időszakban hatályos rendelkezéseire hivatkozása a per eldöntése szempontjából jelentőséggel nem bír. A jogszabály az Európai Regionális Fejlesztési Alapból, az Európai Szociális Alapból és a Kohéziós Alapból származó támogatások fogadásához kapcsolódó pénzügyi lebonyolítási és ellenőrzési rendszerek kialakításáról tartalmaz eljárási rendelkezéseket, a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség és a közreműködő szervezet részére többletkötelezettségeket állapít meg, de nem mellőzi a Kbt. rendelkezéseit, a közbeszerzési eljárásokra ebben az esetben is alkalmazandók a Kbt. előírásai. A felperes hivatkozásával szemben a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség a szabálytalanságot nem a közösségi előírások megsértésében, hanem konkrétan a Kbt. 40. §-ának (2) bekezdésében írt kötelezettség megsértésében határozta meg. A rendelet 35. §-a (2) bekezdése éppen a Kbt.-nek a polgári jogi igény érvényesítésére vonatkozó előírására tekintettel írta elő, hogy a Kbt.-be ütköző magatartás vagy mulasztás észlelése esetén a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség jogszabályi kötelezettsége a Közbeszerzési Döntőbizottság eljárásának a kezdeményezése. Ebben az esetben tehát nem elégséges a Kormányrendelet VIII.

fejezete szerinti szabálytalansági eljárást lefolytatni, miként ez mégis történt a perbeli esetben, ugyanis a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség tájékoztatása szerint a Kbt. 37. §-ának (1) bekezdése szerint járt el, amely értelmében a lebonyolításban érintett szervezetek vezetői kötelesek szabálytalanság gyanúja esetén a szabálytalansági eljárást lefolytatni. Ez a hiányosság pedig nem eredményezhette azt, hogy a felperes a Kbt. megsértése miatti polgári jogi igényét a jogszabályi kötelező előfeltétel hiányában érvényesíthesse.

A polgári jogi igény érvényesíthetőségének tehát a feltétele volt annak a jogsértésnek a Közbeszerzési Döntőbizottság - vagy bíróság - általi megállapítása, hogy a közbeszerzésre vonatkozó jogszabályi kötelezettségeket megsértették azzal, hogy a Kbt. 40. §-ának (2) bekezdése szerinti egybeszámítási kötelezettség miatt nem a Kbt. IV. fejezetének 3. Címe szerinti nyílt közbeszerzési eljárást folytattak le.

A Kbt. 323. §-ának (2)-(6) bekezdéseiben az eljárás kérelemre történő megindítására a felperes részére nyitva álló jogvesztő határidő addig, amíg a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség szabálytalansági döntéséről értesült, már eltelt, hiszen legkésőbb a jogsértés megtörténtétől számított 90 napon belül nyújthatta volna be a Közbeszerzési Döntőbizottság eljárásának a megindítására irányuló kérelmét. Ebből következően - azzal együtt, hogy a peres felek között létrejött polgári jogi megbízási szerződésből nem vezethető le az alperes azon kötelezettsége, hogy a vele szemben esetlegesen később igényt támasztani kívánó felperes figyelmét a bárki számára hozzáférhető jogszabályi rendelkezésre külön felhívja - nem volt jelentősége annak, hogy az alperes nem hívta fel a kérelem előterjesztésének a jogszabályi kötelezettségére a felperest, hiszen a jogvesztő határidő eltelte miatt a kérelmet a Kbt. 325. §-a (3) bekezdésének c) pontja szerint érdemi vizsgálat nélkül el kellett volna utasítani.

Nem érte azonban joghátrány önmagában azzal a felperest, hogy a szabálytalansági döntést követően már nem kezdeményezhette a Közbeszerzési Döntőbizottság eljárását, és ezért nem érvényesíthette a jogsértésen alapuló polgári jogi igényét. Téves ugyanis az az álláspont, amely szerint a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség szabálytalansági döntése pótolhatja a Kbt. 350. §-a szerint a közbeszerzésre, a közbeszerzési eljárásra vonatkozó jogszabályok megsértésére vonatkozó, a Közbeszerzési Döntőbizottság illetve a bíróság határozatát. A szabálytalansági döntés és a közreműködő szervezet felhívása alapján önmagában a felperesnek fizetési kötelezettsége nem keletkezett. A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség mint a közbeszerzéshez támogatást nyújtó szervezet ugyanis a Kbt. 327. §-a (1) bekezdésének g) pontja és (2) bekezdésének a) pontja értelmében legkésőbb a jogsértés megtörténtétől számított egy éven belül, a közbeszerzési eljárás mellőzésének a megállapítása esetén három éven belül kezdeményezhette - a 281/2006.(XII.23.) Kormányrendelet 35. §-ának a) pontja szerinti jogszabályi kötelezettsége alapján - a Közbeszerzési Döntőbizottság hivatalból való eljárását. Amennyiben a hivatalbóli eljárás eredményeképpen a hivatkozott jogsértés megállapításra került volna, nem lett volna annak akadálya, hogy a felperes a Ptk. 360. §-ának (1) bekezdése szerint a kára bekövetkezésére hivatkozva, az általános elévülési határidőn belül, érvényesítse polgári

jogi igényét.

Az elsőfokú bíróság a perköltség összegét a jogszabályi feltételeknek megfelelően állapította meg, annak mérséklésére az ítélet tábla indokot nem talált. A 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. §-ának a rendelkezései elsődlegesen az ügyvédi megbízási szerződésben kikötött megbízási díj alkalmazását írják elő, és csak kivételesen, indokolt esetben teszik lehetővé a megállapított munkadíj összegének a mérséklését. Amennyiben a bíróság a fél és képviselője között létrejött, szerződésben kikötött megbízási díjat mérsékli, úgy nem csupán a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységet, hanem a pertárgy értékét is figyelembe kell vennie. Nem hagyható tehát figyelmen kívül az egyébként túlzott összegűnek ítélt megbízási díj mérséklése vonatkozásában sem a keresetben érvényesített tőkeösszeg. Az alperes és jogi képviselője között létrejött megbízási szerződés alapján 5 958 578 Ft a munkadíj és 76 200 Ft a költségátalány, összesen 6 034 778 Ft illetve meg a jogi képviselőt. Ezt szállította le az elsőfokú bíróság több mint a felével, amely így immár nem haladta meg lényegesen a jogszabály szerint megállapítható ügyvédi munkadíjat és a jogi képviselő tárgyalásokon való megjelenésével felmerült útiköltséget. Az elsőfokú bíróság a kikötött megbízási díjat, a pertárgy értékét és a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységet helytállóan mérlegelte, és a felperest terhelő perköltség összegét megfelelően határozta meg. A jogszabályi rendelkezések pedig nem adnak lehetőséget a perköltség összegének a meghatározása során annak a figyelembe vételére, hogy a perköltség megfizetésének mi a forrása, és arra sem lehetett eredménnyel hivatkozni, hogy a felperes neki nem felróható módon lett pervesztes, mivel a megalapozatlan igény érvényesítéséről ő maga döntött.

A fentiekre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján - és annak a Pp. 254. §-ának (3) bekezdése szerinti helyes indokainál fogva - helybenhagyta.

A felperes a fellebbezési eljárásban is pervesztes lett, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint köteles az alperes javára perköltséget fizetni, melynek összegét az ítélet tábla a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. §-a (1) bekezdésének a) és b) pontjai, valamint (2) bekezdése alapján a felek között létrejött megbízási szerződés rendelkezései alapján, a fellebbezett érték és a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenység szerint mérsékelt összegben határozta meg. A le nem rótt, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 46. §-ának (1) bekezdése szerinti fellebbezési eljárási illeték a felperes személyes illetékmentessége folytán az állam terhén maradt.

A perköltség vonatkozásában a teljesítési határidő a Pp. 217. §-ának (1) bekezdésén alapult.

D e b r e c e n, 2013. június hó 6. napján

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Pribula László s.k. előadó bíró, Dr. Csikiné dr.
Gyuranecz Márta s.k. bíró

A

kiadmány hiteléül:

tisztviselő